

TIGRASTI KOMAR

Aedes albopictus

Avtorja: **Jana Kus Veenvliet in Paul Veenvliet**, Zavod Symbiosis, Goričice 10, 1384 Grahovo

Način citiranja: Kus Veenvliet, J. & P. Veenvliet, 2008. Tigrasti komar *Aedes albopictus*, Informativni list 15, Spletna stran tujerodne-vrste.info/informativni-listi/INF15-tigrasti-komar.pdf, Projekt Thuja. Datum dostopa: xx/xx/200x

Informativni list je bil zasnovan v sklopu Projekta Thuja, ki je podprt s subvencijo Islandije, Lihtenštajna in Norveške preko Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma.

Splošni podatki o vrsti

Slovensko ime: tigrasti komar

Znanstveno ime: *Aedes albopictus* (Skuse 1895)

Sinonim: občasno je v rabi znanstveno ime *Stegomyia albopicta*. Vrsta je bila prvotno opisana z imenom *Culex albopictus*.

Opis vrste: Majhna vrsta komarja. Telo je veliko do 1 cm, temno obarvano, z značilnimi belimi progami na okončinah in belo progo po sredini zgornje strani oprsja.

Območje naravne razširjenosti: jugovzhodna Azija.

Poti vnosa in širjenje: Tigrasti komarji so bili nenamerno zaneseni v mnoge dele sveta. Zanesli so jih predvsem z rabljenimi pnevmatikami, v katerih je zastajala voda z ličinkami, pa tudi z vodnimi rastlinami. V Evropi je bil prvič zabeležen leta 1979 v Albaniji, kamor naj bi jo domnevno zanesli iz Kitajske. V Slovenijo naj bi se priselili iz sosednje Furlanije Julijske krajine leta 2005. Od tod so se s transportom odraslih osebkov v avtomobilih razširili v zahodno in jugozahodno Slovenijo.

Pojavljanje v Sloveniji: Na Primorskem in Goriškem je njegova populacija stabilna, občasno pa se pojavlja tudi drugod po Sloveniji.

Ekološke značilnosti

Habitat: Ličinke tigrastega komarja živijo v majhnih stoječih vodnih telesih, npr. v majhnih lužah, pa tudi v različnih vdolbinah, kjer zastaja voda (pnevmatike, žlebovi, posode in sodi za vodo, vaze, ...). Odrasle komarje najdemo v različnih habitatih; v Evropi so najštevilčnejši v urbanih okoljih.

Razmnoževanje in življenjski cikel: Odrasli osebki se najbolj množično pojavljajo poleti, pri nas prezimijo na stopnji jajčeca, ne pa kot odrasli osebki. Aktivni so preko celega dneva, predvsem v jutranjem in večernem mraku. Samci in samice se hranijo s cvetnim nektarjem, samice pa tudi s krvjo različnih živali – dvoživk, plazilcev, ptic in sesalcev. Nekaj dni po

hranjenju s krvjo samice začnejo z odlaganjem jajc. Samica lahko živi več kot 1 mesec in v tem času proizvede okoli 1000 jajc. Jajca odloži nad vodno gladino. Jajca so lahko na suhem najmanj eno leto, izležejo pa se nekaj dni potem, ko jih zalije voda.

Ličinke živijo v vodi in se hranijo z bakterijami, algami in drugimi drobnimi organizmi. Hitrost rasti ličink je odvisna od temperature vode. V topli vodi dosežejo odraslost v manj kot tednu dni. Samica ima vsako leto več zarodov. Jajca, ki jih odloži v jeseni, se izležejo naslednjo pomlad.

Vplivi tujerodne vrste

Vplivi na biotsko raznovrstnost: Ličinke tigrastega komarja lahko zaradi kompeticije izrinjajo ličinke domorodnih vrst komarjev, ki imajo ličinke v istih habitatih. Odrasli tigrasti komarji prenašajo nekatere bolezni med pticami in sesalci

Vplivi na zdravje ljudi: Tigrasti komarji so nadležni zaradi pikanja. Poleg tega pa so tudi prenašalci povzročiteljev bolezni med ljudmi, med njimi virus chikungunye, virus vročice denga (poleg *A. aegypti*, ki je primarni prenašalec), virus zahodnega Nila (West Nile) in virus LaCrosse. Leta 2007 se je v Italiji v regiji Emilia-Romagna več kot 300 ljudi okužilo z virusom »chikungunya«, ki povzroča boleče sklepe, visoko telesno temperaturo in izpuščaje. Prenašalec bolezni je bil prav tigrasti komar, ki je pičil obolelega človeka po povratku iz južne Indije in nato bolezen prenesel na druge ljudi.

Vplivi na gospodarstvo: Na območjih s številnimi komarji lahko pride do zmanjšanja privlačnosti za turizem in rekreacijo.

Ukrepi

Preventivni ukrepi: V Italiji so sprejeli vrsto restriktivnih ukrepov, s katerimi se omejuje potencialne habitate za razmnoževanje tigrastih komarjev. Pravne in fizične osebe morajo med 1. aprilom in 31. oktobrom iz površin v lasti odstraniti vse posode in druge elemente, v katerih bi lahko zastajala voda (žlebovi, zbiralniki vode na vrtovih, plastične folije na vrtovih) ali pa jih morajo pokriti in tako preprečiti dostop doraslim komarjem. Posebni ukrepi so namenjeni industrijskim obratom (npr. avtomobilskim odpadom, gradbiščem, skladiščem za gume). Fizične osebe so tudi na pokopališčih dolžne odstraniti vse podstavke za rože, v katerih bi lahko zastajala voda, če pa to ni mogoče, morajo dodati v vodo insekticide, ki preprečijo razvoj ličink komarjev. Podobni ukrepi se v Sloveniji še ne izvajajo.

Odstranitev ali nadzor vrste: Večina ukrepov za nadzor ali odstranitev tigrastih komarjev je usmerjena v odstranjevanje ličink, saj je ukrepe lažje ciljno usmerjati. Ličinke živijo v vodi, pogosto v zelo majhnih lužah ali posodah z vodo (npr. podstavki za rože, žlebovi, rabljene pnevmatike). Lokalno lahko pojavljanje tigrastih komarjev zmanjšamo, če omejimo možnosti za njihovo razmnoževanje. Na večjih površinah je potrebna uporaba insekticidov.

Ozaveščanje: Ozaveščanje ljudi je ključno za izvajanje ukrepov odstranitve in nadzora vrste, še posebej kadar želimo omejiti možnosti za razmnoževanje komarjev z odstranjevanjem primernih razmnoževalnih mest.

Viri

Povezave do informacij na spletu:

http://www.scielo.br/scielo.php?pid=S0074-02762003000200005&script=sci_arttext

<http://desoto.ifas.ufl.edu/pdf/Insects/Asian%20Tiger%20Mosquito.%20Aedes%20albopictus%20%20Skuse%20%20%20Insecta%20Diptera%20%20Culicidae%20%20IN59400%5B1%5D.pdf>

<http://www.nature.com/hdy/journal/v84/n3/full/6886760a.html>

<http://www1.pms-lj.si/animalia/galerija.php?load=1034>

Znanstveni viri:

Alves Honório, N., W. da Costa Silva, P. José Leite, J. Monteiro Gonçalves, L. P. Lounibos & R Lourenço-de-Oliveira, 2003. Dispersal of *Aedes aegypti* and *Aedes albopictus* (Diptera: Culicidae) in an Urban Endemic Dengue Area in the State of Rio de Janeiro, Brazil, *Memórias do Instituto Oswaldo Cruz* 98(2): 191-198.

Rios, L., & J. E. Maruniak, 2004. Asian Tiger Mosquito, *Aedes albopictus* (Skuse) (insect: Diptera: Culicidae). Document no. EENY319, University of Florida, Institute of Food and Agricultural Sciences.

Urbanelli, S., R. Belini, M. Carrieri, P. Sallicandro & G. Celli, 2000. Population structure of *Aedes albopictus* (Skuse): the mosquito which is colonizing Mediterranean countries. *Heredity* 84: 331-337.

Kalan K. 2009: Razširjenost in sezonska aktivnost tigrastega komarja (*Aedes albopictus*) priobalnega dela Slovenije.- Diplomaska naloga. Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani.